

«ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ, ΓΙΕ ΜΟΥ, ΜΕ ΠΟΣΗ ΛΙΓΗ ΣΟΦΙΑ ΚΥΒΕΡΝΑΤΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ;» (του Πωλ Κρούγκμαν) – Σειρά Πολιτική Ηγεσία Επικοινωνία

✘ Ενδιαφέρουσα εποχή η σημερινή, και το εννοώ με την χειρότερη έννοια. Είμαστε αντιμέτωποι όχι με μια αλλά με δυο κρίσεις, καθεμία από τις οποίες θα μπορούσε να οδηγήσει σε παγκόσμια καταστροφή. Στις ΗΠΑ, οι φανατικοί δεξιοί του Κογκρέσου μπορεί να μπλοκάρουν την αναγκαία αύξηση του πλαφόν του χρέους προκαλώντας δυνητικά χάος στις παγκόσμιες χρηματαγορές. Εν τω μεταξύ, αν το σχέδιο που μόλις συμφώνησαν οι Ευρωπαίοι δεν ηρεμήσει τις αγορές, μπορεί να δούμε τα κράτη της νότιας Ευρώπης να πέφτουν σαν ντόμινο, πράγμα που επίσης θα προκαλέσει χάος στις παγκόσμιες χρηματαγορές.

Όμως ακόμη και αν αποφύγουμε την άμεση καταστροφή, οι συμφωνίες που επιτυγχάνονται στις δυο πλευρές του Ατλαντικού είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα επιδεινώσουν την ευρύτερη οικονομική ύφεση.

Οι ιθύνοντες μοιάζουν αποφασισμένοι να διαιωνίσουν αυτό που αποκαλώ Ελάσσων Ύφεση, δηλαδή την παρατεταμένη εποχή της υψηλής ανεργίας που ξεκίνησε με την Μεγάλη Ύφεση του 2007-9 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα, περισσότερο από δυο χρόνια αφότου υποτίθεται ότι έληξε η ύφεση.

Ας δούμε γιατί οι οικονομίες μας παραμένουν σε τέτοια κάμψη.

Η μεγάλη φούσκα των ακινήτων της περασμένης δεκαετίας σε ΗΠΑ και Ευρώπη συνοδεύτηκε από τεράστια αύξηση στα χρέη των νοικοκυριών. Όταν η φούσκα έσκασε, οι κατασκευές ακινήτων έκαναν βουτιά όπως και οι δαπάνες των καταναλωτών διότι οι

υπερχρεωμένες οικογένειες έκαναν περικοπές.

Τα πάντα θα ήταν εντάξει αν άλλοι μεγάλοι οικονομικοί παίκτες είχαν αυξήσει τις δαπάνες τους. Όμως δεν το έκαναν. Οι πλούσιες σε ρευστό εταιρείες δεν είδαν τον λόγο γιατί να επενδύσουν τα χρήματά τους την ώρα που η ζήτηση των καταναλωτών ήταν χαμηλή.

Όχι ότι οι κυβερνήσεις έκαναν πολλά για να βοηθήσουν την κατάσταση. Μερικές _ εκείνες των πιο αδύναμων χωρών της Ευρώπης _ αναγκάστηκαν να περιορίσουν τις δαπάνες λόγω των μειωμένων εσόδων. Και οι μέτριες προσπάθειες των ισχυρών κυβερνήσεων _ περιλαμβανομένου του πακέτου στήριξης του Ομπάμα, ίσα που έφθασαν, στην καλύτερη περίπτωση, για να αντισταθμίσουν αυτή την αναγκαστική λιτότητα.

Έχουμε λοιπόν οικονομίες σε ύφεση. Τι προτίθενται να κάνουν γι' αυτό οι πολιτικοί; Λιγότερο από τίποτα.

Αξιοσημείωτη είναι η εξαφάνιση της ανεργίας από την κορυφή της ατζέντας των κέντρων λήψης αποφάσεων και η αντικατάστασή της από τον πανικό για το έλλειμμα. Δεν πρόκειται για απάντηση σε απαίτηση της κοινής γνώμης. Σε πρόσφατη δημοσκόπηση των CBS News/New York Times, το 53% ανέφερε την οικονομία και τις θέσεις εργασίας ως το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε ενώ μόνο το 7% ανέφερε το έλλειμμα. Ούτε πρόκειται για απάντηση στην πίεση της αγοράς. Τα επιτόκια των αμερικανικών ομολόγων παραμένουν κοντά στα ιστορικά χαμηλά επίπεδα.

Όμως η συζήτηση στην Ουάσινγκτον και στις Βρυξέλλες περιστρέφεται μόνο γύρω από τις περικοπές των δαπανών (και ίσως αύξηση της φορολογίας).

Την Πέμπτη, οι «επικεφαλής κρατών και κυβερνήσεων της ευρωζώνης και οι ευρωπαϊκοί θεσμοί» υπέγραψαν την μεγάλη τους συμφωνία. Δεν ήταν καθησυχαστική.

Κατά πρώτον, είναι δύσκολο να πιστέψουμε ότι το περίπλοκο

οικονομικό σχέδιο που προτείνουν μπορεί πραγματικά να δώσει λύση στην ελληνική κρίση, πόσο μάλλον στην ευρωπαϊκή.

Αλλά και αν το καταφέρει, τι μ' αυτό; Το κείμενο ζητά έντονη μείωση των ελλειμμάτων «σε όλες τις χώρες εκτός από εκείνες που έχουν ενταχθεί σε πρόγραμμα διάσωσης» να έχει πραγματοποιηθεί «ως το 2013 το αργότερο». Εφόσον οι χώρες «υπό πρόγραμμα» αναγκάζονται να εφαρμόσουν δραστική δημοσιονομική λιτότητα, αυτό σημαίνει ότι το σχέδιο απαιτεί ολόκληρη η Ευρώπη να περικόψει τις δαπάνες. Και δεν υπάρχει κανένα ευρωπαϊκό στοιχείο που να υποδηλώνει ότι ο ιδιωτικός τομέας είναι έτοιμος να καταλάβει το κενό σε λιγότερα από δυο χρόνια.

Αν οποιαδήποτε από τις σημερινές διαπραγματεύσεις για το έλλειμμα αποτύχει, θα έχουμε μια επανάληψη του 1931, της παγκόσμιας κατάρρευσης των τραπεζών που έκανε μεγάλη την Μεγάλη Ύφεση. Αν όμως οι διαπραγματεύσεις επιτύχουν, κινδυνεύουμε να επαναλάβουμε το μεγάλο λάθος του 1937: την πρόωρη στροφή στη δημοσιονομική συστολή που εκτροχίασε την οικονομική ανάκαμψη και παράτεινε την Μεγάλη Ύφεση ως τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ανέφερα ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μοιάζει αποφασισμένη να κάνει τα πράγματα ακόμη χειρότερα αυξάνοντας τα επιτόκια;

Υπάρχει μια παλαιά ρήση που αποδίδεται σε διάφορους: «Γνωρίζεις, γιε μου, με πόση λίγη σοφία κυβερνάται ο κόσμος;». Σήμερα είναι εμφανής αυτή η έλλειψη σοφίας. Και η Ελάσσων Ύφεση συνεχίζεται.

(Πηγή: NY Times, [Το Βήμα](#))

Φωτό:wikimedia

22 Ιουλίου 2011